

Minimální preventivní program Domu dětí a mládeže Uherský Brod, příspěvkové organizace

Název organizace: Dům dětí a mládeže Uherský Brod, příspěvková organizace
Adresa: Přemysla Otakara II. 38, 688 01 Uherský Brod
Web: www.ddmub.cz
Telefon: 572 805 645
E-mail: info@ddmub.cz

1) Úvod

Dům dětí a mládeže v Uherském Brodě plní již mnoho let významnou funkci při naplňování volnočasových aktivit dětí, mládeže a v určité míře i dospělých. Úkolem zařízení je oslovení a motivace účastníků k aktivnímu trávení volného času v bezpečném prostředí, jež vede ke zdravému fyzickému i duševnímu vývoji člověka. Dalším úkolem domu dětí a mládeže je objevovat v životech dětí oblasti, pro které jsou nadané, které je zajímají, a tyto oblasti dále rozvíjet tak, aby byly ku prospěchu nejen jednotlivcům, ale i společnosti našeho města i blízkého okolí.

2) Legislativa

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb.

Preventivní program je zaměřen především na děti a mládež mateřských, základních a středních škol, účastníky pravidelné a příležitostné činnosti a pobytových akcí. Základním principem primární prevence rizikového chování je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností, včetně zvládání zátěžových situací.

3) Cíl

Cílem prevence sociálně patologických jevů je minimalizovat jejich výskyt či dopady na společnost prostřednictvím intervencí, kdy systematický proces hodnocení slouží k nápravě nebo prevenci sociálních, vzdělávacích nebo vývojových problémů u dětí a mládeže. Cílem je tedy předejít rizikovému chování nebo minimalizovat jeho negativní dopady. Tyto intervence zahrnují edukaci, podporu, regulaci a změnu společenských struktur.

Dílním cílem působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je, aby byl jedinec, v míře přiměřené jeho věku, zodpovědný za své činy, chování, jednání a celkový způsob života. A to:

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- schopné dělat samostatná rozhodnutí při vědomí všech alternativ,
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi,
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů,
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám,
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek,
- otevřené a pozitivně nastavené k sociálním vztahům,
- aktivně přijímat zdravý životní styl.

4) Druhy primární prevence

➤ Specifická

Za specifickou primární prevenci rizikového chování považujeme konkrétní aktivity a programy, které jsou úzce zaměřeny na některou z forem rizikového

chování. Pro určitou skupinu dětí a mladistvých nejsou nabízené programy atraktivní či dostupné, těmto dětem nestačí pouhá nabídka volnočasových aktivit. Aby se vyrovnali se svým hendikepem a nebyli vyloučeni z běžné společnosti, potřebují specifické podpůrné programy.

➤ **Nespecifická**

Nespecifická primární prevence zahrnuje aktivity, které nemají přímou souvislost s rizikovým chováním a aktivity, které napomáhají snižovat riziko vzniku problémového chování. Tato forma prevence zahrnuje volnočasové aktivity a programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, vedou ke zdravému rozvoji osobnosti a odpovědnosti za své chování, jednání a činy.

5) Realizace

Dbáme na to, aby prostředí našeho domu dětí bylo pro účastníky zájmového vzdělávání vlídné, bezpečné a podnětné. Vytváříme podmínky, aby bylo neformální vzdělávání inspirativní, vybaveno pomůckami jako jsou hry, knihy, nástroje, materiály a poskytovalo tak množství kvalitních podnětů pro organizovaně i spontánně prožitý volný čas dětí, mládeže i dospělých.

Veškerá činnost je založena na dobrovolnosti. Tím, že je naše zařízení otevřené a snažíme se poskytnout všem účastníkům zájmového vzdělávání pestrou nabídku zájmových aktivit, podílíme se zásadním způsobem na prevenci sociálně patologických jevů v našem městě i jeho okolí.

6) Spolupráce

S minimálním programem jsou seznámeni všichni externí i interní pedagogičtí pracovníci prostřednictvím pedagogických rad nebo emailové korespondence. Ostatní zaměstnanci domu dětí a mládeže jsou rovněž s tímto programem seznámeni a v rámci svých možností působí kladným příkladem na děti i mladistvé.

Spolupracujeme s mateřskými školami a základními školami, které děti a mladiství navštěvují. Dále s ostatními organizacemi a spolky a samozřejmě se zřizovatelem.

Nejdůležitější spolupráce je však s rodiči a zákonnými zástupci dětí a mladistvých. Spolupráce probíhá osobně, telefonicky, nebo e-mailovou komunikací.

7) Zaměření preventivního programu

Minimální preventivní program je zaměřen především na děti mládež, ale i dospělé, kteří navštěvují naši pravidelnou a příležitostnou činnost.

Prevence rizikového chování zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- Šikana, kyberšikana, násilí.
- Absence v zájmových kroužcích.
- Vandalismus, kriminalita (drobné krádeže).
- Rasismus, xenofobie a antisemitismus.
- Ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže.
- Užívání návykových látek.
- Digitální závislosti – netolismus; patologické hráčství.
- Sebepoškozování.
- Poruchy příjmu potravy.

8) Rozvoj primární prevence

Pedagogové volného času se zaměřují na tyto oblasti:

- Společná pravidla soužití mezi účastníky zájmového vzdělávání a pedagogy volného času.
- Začlenění nově příchozích účastníků zájmového vzdělávání do skupiny.
- Trénování odpovědnosti za vlastní rozhodnutí.
- Zvyšování zdravého sebevědomí dětí a mladistvých.
- Posilování vyrovnání se s neúspěchem.
- Zvládání náročných a zátěžových situací.

- Posilování schopnosti odolávat nebezpečím, zátěžovým situacím, krizím, stresu.
- Rozvíjení schopnosti komunikace a zdravého řešení problému.
- Vedení ke vzájemné úctě a respektu.
- Navozování příjemného klimatu ve skupině.
- Vnímání a respektování odlišností mezi sebou navzájem.
- Soustředění se na včasnou diagnostiku sociálně patologických jevů.
- Realizace spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci, školami, odborníky.
- Podporování možnosti využití vzájemných hospitací a supervizí.
- Vytváření bezpečného prostředí pro účastníky zájmového vzdělávání i pro pedagogy.
- Nabízení osvětové činnosti a předcházení sociálně patologickým jevům.

9) Způsob zjišťování rizikového chování

Pedagogové volného času využívají rozhovorů k tomu, aby zjistili případné problémy spojené s rizikovým chováním. Využívají také zpětnou vazbu, popřípadě pozorování při práci ve skupině. V případě zjištění daného problému je povinností pedagoga neprodleně informovat nadřízeného a následně pak komunikovat situaci s rodiči nebo zákonným zástupcem.

10) Varovné signály u dětí a mladistvých

Pokud se u dítěte či mladistvého objeví několik těchto varovných signálů, je potřeba zvýšit pozornost:

- Nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Špatně usíná, má neklidný spánek, křičí ze snu.
- Ztrácí zájem o aktivity a schopnost soustředit se na ně.
- Objevují se výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co ho trápí.
- Je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům.
- Stěžuje si na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, ráno zvrací, bolesti může i simulovat.

- Vyhýbá se docházce do školy nebo volnočasových kroužků.
- Na kroužcích vyhledává neustálou přítomnost pedagoga, na táborech vyhledává přítomnost vedoucího.

11) Postup při zjištění rizikového chování:

Při zjištění rizikového chování následují z pozice pedagoga tato opatření:

1. Zmapování a popis situace.
2. Vyhodnocení situace.
3. Písemný záznam.
4. Provedení opatření k odstranění problému a případné recidivě.
5. Předání záležitosti do rukou odborníka, pokud je to potřeba.
6. Pozorování a vyhodnocení správnosti postupu.

12) Závěr

Dům dětí a mládeže Uherský Brod, příspěvková organizace, je školské zařízení realizující zájmové vzdělávání. Pomocí minimálního preventivního programu vytváříme prostředí, které podporuje zdravý rozvoj a bezpečnost účastníků zájmového vzdělávání. Širokou nabídkou možností smysluplného využití volného času dochází také ke snižování rizika sociálně patologických jevů.

Minimální preventivní program Domu dětí a mládeže Uherský Brod, příspěvková organizace, je platný od 30. října 2024.

Mgr. Klára Řezníčková
ředitelka